

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Plan van aanpak Uitgaventoetsing 2024-2029
Uitgaventoetsing 16: ICL een internationale vergelijking

Samenvatting: De uitgaventoetsing 'Indirect carbon leakage in een internationale vergelijking' is één van de uitgaventoetsingen die opgenomen werden in de Mededeling aan de Vlaamse Regering van 14 februari 2025 betreffende de uitgaventoetsingen in de legislatuur 2024-2029. Doel van deze uitgaventoetsing is het uitvoeren van een studie naar de compensatie voor indirecte emissiekosten in een internationaal perspectief, een aspect dat bij een relatief recente evaluatie van het instrument (2021) in het kader van de VlaamsBrede Heroverweging onderbelicht bleef.

1. Situering

Uitgaventoetsingen worden in de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 omschreven als systematische, diepgaande en specifieke onderzoeken van uitgavencategorieën met een substantiële budgettaire impact om bij constant beleid de doeltreffendheid of doelmatigheid van het beleid te verbeteren. In de huidige legislatuur moeten de diverse beleidsdomeinen minstens 16 uitgaventoetsingen uitvoeren (zie VR 2025 1402 MED.0035/1BIS).

De uitgaventoetsing 'Indirect carbon leakage: een internationale vergelijking' is één van de uitgaventoetsingen die opgenomen werden in de Mededeling aan de Vlaamse Regering van 14 februari 2025 betreffende de uitgaventoetsingen in de legislatuur 2024-2029. In Vlaanderen heet deze maatregel 'Compensatie Indirecte Emissiekosten' (CIE).

Doel van deze uitgaventoetsing is het uitvoeren van een studie naar de compensatie voor indirecte emissiekosten in een internationaal perspectief, een aspect dat bij een relatief recente evaluatie van het instrument (2021) in het kader van de VlaamsBrede Heroverweging onderbelicht bleef.

2. Plan van aanpak

Het plan van aanpak in bijlage beschrijft de aanpak, werkwijze en timing die gevolgd zal worden bij de uitvoering van deze uitgaventoetsing. Het plan van aanpak bevat volgende elementen:

1. Beschrijving budgettaire scope
2. Omschrijving en invulling van het onderwerp
3. Onderzoeksvragen

4. Onderzoeksmethode
5. Samenstelling van de projectgroep
6. Indicatieve timing
7. Raming van de kost om de uitgaventoetsing uit te voeren

3. Stand van zaken

Het plan van aanpak voor deze uitgaventoetsing werd besproken op een samenkomst van de projectgroep op 8 juli 2025 en via schriftelijke procedure goedgekeurd op 15 juli 2025. Op 18 juli 2025 werd het plan van aanpak voor advies voorgelegd aan de Inspecteur van Financiën. Het advies van de Inspecteur van Financiën werd ontvangen op 28 juli 2025. Het plan van aanpak werd aangepast aan de opmerkingen van de Inspecteur van Financiën. De voornaamste opmerking had betrekking op het feit dat omwille van de leesbaarheid en consistentie het plan van aanpak met bijhorende bijlagen geïntegreerd diende te worden tot één geheel, ongeacht of het uitbesteed wordt of niet.

Op 9 september werd het aangepaste plan van aanpak overgemaakt met het oog op agendering op de stuurgroep uitgaventoetsing. Op 24 september bracht de stuurgroep uitgaventoetsing advies uit over het plan van aanpak. Dit advies bevatte een aantal punctuele opmerkingen en vragen naar verduidelijking. Antwoorden op de vragen en punctuele opmerkingen werden in een aangepast plan van aanpak verwerkt. Daarnaast wijst de stuurgroep ook op de moeilijkheid om af te bakenen of een verplaatsing van economische activiteit louter toe te schrijven is aan koolstoflekkage, dan wel aan andere factoren zoals lagere loonkosten of een gunstiger fiscaal regime, het probleem om het effect van een systeem van compensatie voor indirecte emissiekosten af te zonderen, en de moeilijkheid om aan te tonen in welke mate verschillen in investeringsklimaat tussen landen al dan niet toegewezen kunnen worden aan een verschillende toepassing van het systeem van compensatie indirecte emissiekosten. De projectgroep erkent deze problemen van attributie en de complexiteit om het effect van het systeem van compensatie te isoleren van andere beleidsmaatregelen en het lokale investeringsklimaat. Om deze moeilijkheden op te vangen wordt in de eerste plaats gekeken naar verschillende bestaande studies over de impact van het systeem op landniveau en Europees niveau, al dient erkend te worden dat eerder onderzoek naar het effect van de maatregel in Vlaanderen in de context van de VlaamsBrede Heroverweging eveneens op deze problemen gebotst is en hiervoor geen sluitende oplossing gevonden heeft.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE